

PRT 419 – BALKAN ARKEOLOJİSİ

Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

Ders 5: Karanovo Kùltürü 2/3

Ankara Üniversitesi
Dil ve Tarih – Coğrafya Fakùltesi
Arkeoloji Bölümü
Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı

KARANOVO KÜLTÜRÜ

Ölü Gömme Gelenekleri

Bu kültüre ait ölü gömme gelenekleri hakkındaki bilgilerimiz çok zayıftır. Çoğu mezar çocuk veya bebek mezarıdır. İnhumasyon gömüler genel olarak evlerin tabanları altında veya evlere yakın mesafelerde görülmektedir. Mezar eşyalarının karakteri veya miktarı hakkında yorum yapmak çok mümkün değildir. Mezarlarda bulunan mezar eşyaları genellikle seramik örnekleri, kemik aletler ve süs eşyaları ile çakmaktaşı aletlerden oluşmaktadır. Karanovo Höyüğünde toplam 28 mezar bulunmuştur.

Karanovo höyüğünde Karanovo I kültürüne ait 5 kişiye ait gömü bulunmuştur. Bunların 4 tanesi çocuk bir tanesi de 50-55 yaşlarında bir erkeğe aittir. Azmak'da tüm neolitik tabakalarda yerleşim içinde bebek ve çocuk mezarları ele geçmiştir.

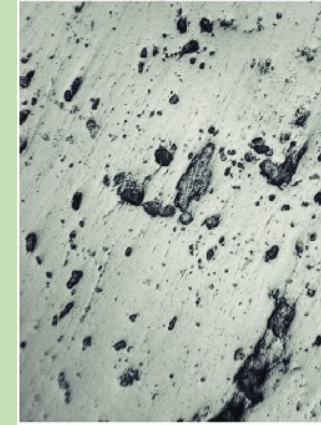
Karanovo II kontekslerinde 7 adet mezar bulunmuştur. Bunların üçü çocuk, biri 20-40 yaşlarında kadın, diğeri 14-15 yaşlarında bir erkek, diğeri de yaşı belirgin olmayan bir erkektir. Çocuk mezarlarının biri ocak tabanı altında, bir evin tabanı altında toplu halde çocuk kemikleri ele geçmiştir. Tek mezar eşyası bir kadın mezarından ele geçen 7 deniz kabuğundan yapılan boncuk tanesi, iki de kemik iğne bulunmuştur.

Karanovo III kontekslerinde 9 kişiye ait gömü bulunmuştur. Bunların beşinin cinsiyeti ve yaşı belirlenememiştir. Diğerlerinin ikisi kadın ikisi de çocuktur. Çocuklardan biri ocak yanında taban altına gömülmüştür. Karanovo III kültürüne ait Yasatepe'de bir binanın yanında gömülü bir kadın mezarında seramik örneği ele geçmiştir. Bunun dışında bir erkek kafatasına ait parça bulunmuştur.

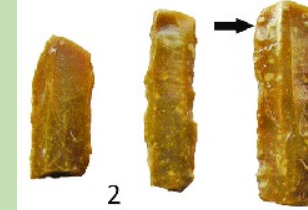
KARANOVO KÜLTÜRÜ

Ekonomik Yapı – Erken Dönemler

Bu dönemin en önemli yerleşmeleri batı Bulgaristan'daki Chevdar ile güney-merkez Bulgaristan'daki Karanovo ile Azmak'tır. Her üç merkezde de yerleşimler bereketli ovaların yakınında yer almaktadır. Özellikle Chevdar'dan elde edilen veriler tarımsal faaliyetlerde gelişmiş bir aşamanın var olduğunu göstermektedir. Evcilleştirilmiş hayvan popülasyonu arasında koyun ve keçi en önemli türleri oluşturur. Bunların yanında sığır ve domuz ikincil plandadır (bu dönemde).

1

2

3

4

KARANOVO KÜLTÜRÜ

Seramik Gelişimi

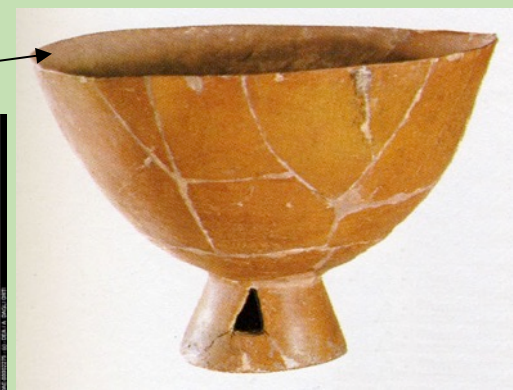
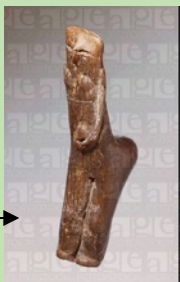
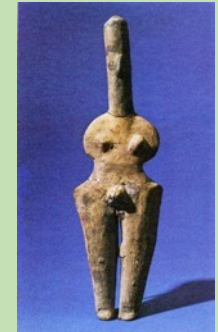
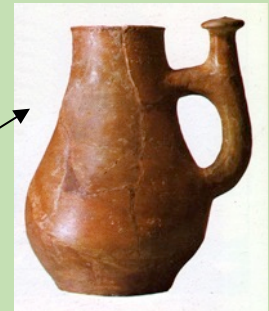
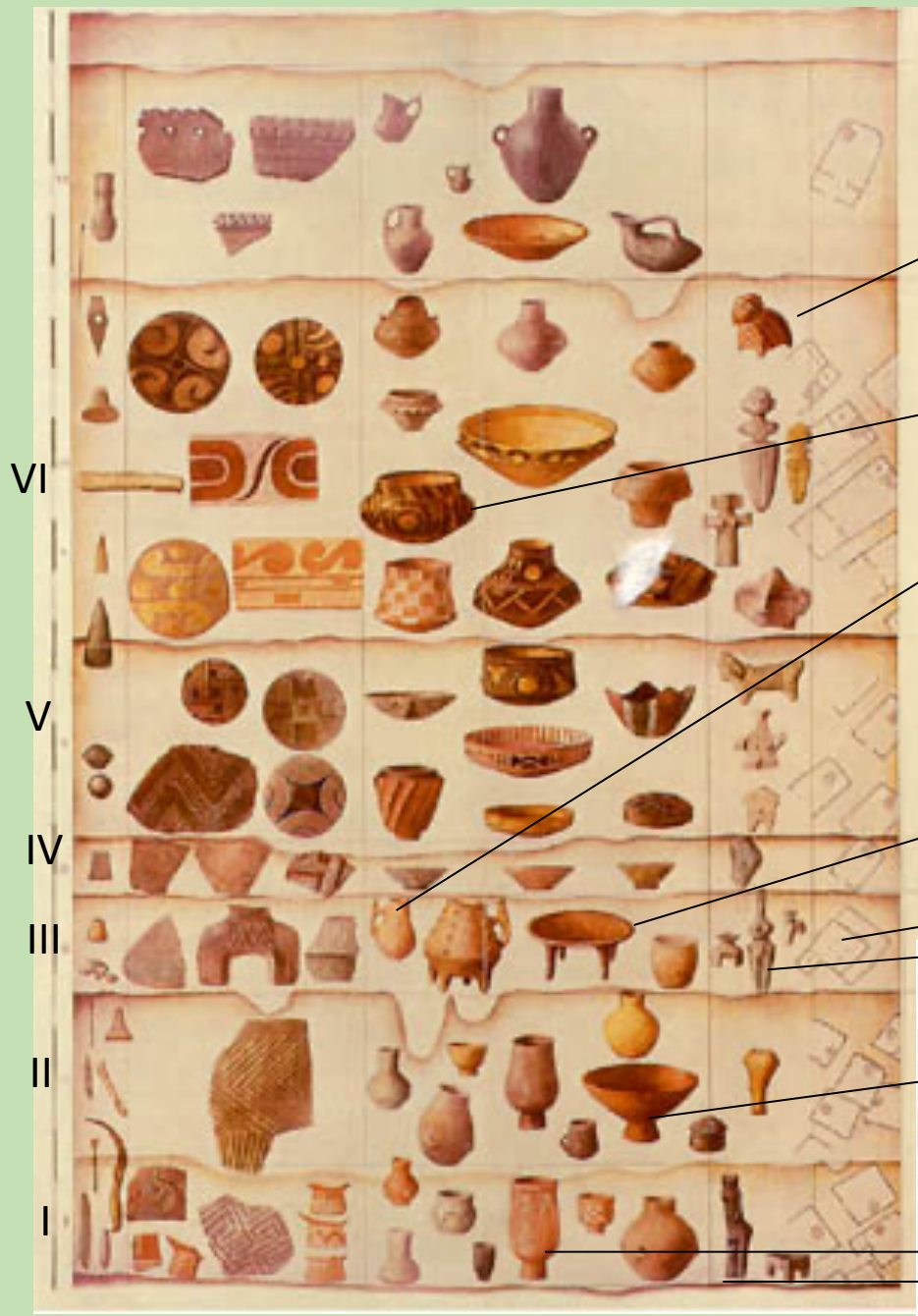
Karanovo I / Kremikovci kültürünün seramik geleneğine bakıldığında önce beyaz boyalı, daha sonra da kırmızı boyalı seramik örneklerinin olduğu görülmektedir. Kap formları çeşitlilik gösterir.

En erken evrelerde örneğin Thesalya Bölgesinde karşımıza çıkan açık renk üzerine kırmızı boya ile yapılan bezemelerin tam tersi olarak kırmızı üzerine beyazla yapılan bezemeler karşımıza çıkmaktadır.

KARANOVO KÜLTÜRÜ

Seramik Gelişimi

KARANOVO KÜLTÜRÜ

Seramik Gelişimi

Frühbronzezeit
3000
cal. BC

Hiatus

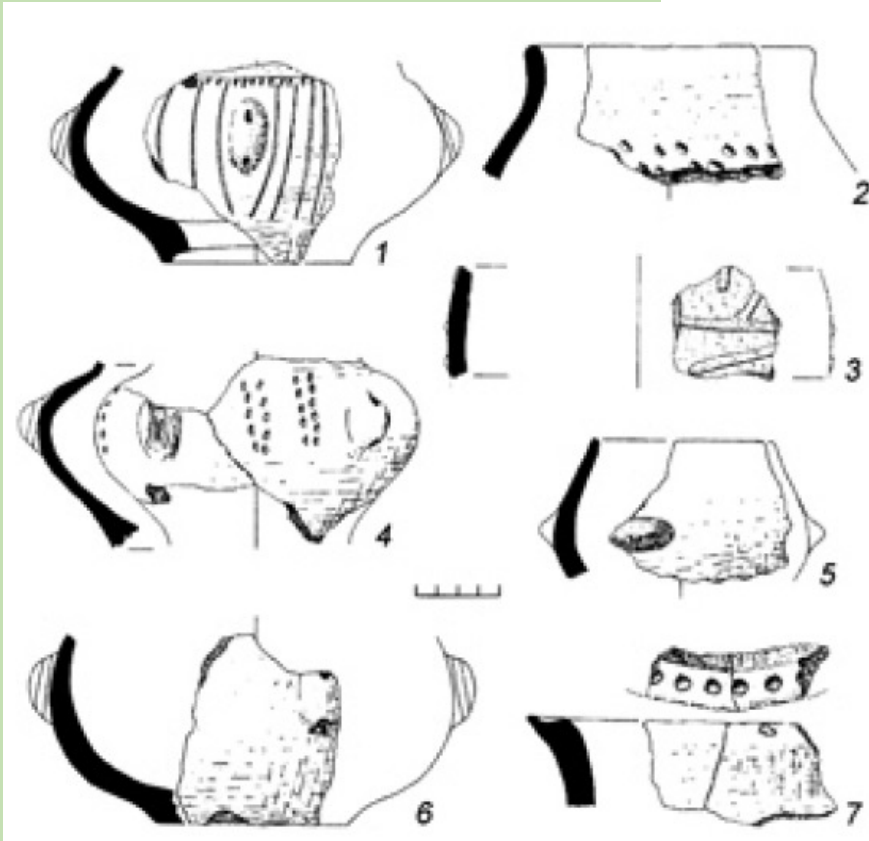

4000
Kupferzeit
4500

Hiatus

5000
Spätneolithikum
Mittelneol.
5500
Frühneolithikum
6000

(Marica I, II, III)

"monochromes"
Neolithikum)

Kopriveç, Kuzey
Bulgaristan'da
Karanovo I
Dönemine ait bir
Erken Neolitik
Yerleşim

KARANOVO KÜLTÜRÜ

Seramik Gelişimi

Thesalya Erken Neolitik

Karanovo I-II
(Erken Neolitik)

KARANOVO KÜLTÜRÜ

Seramik Gelişimi

THESALYA – Sesklo Kültürü

KARANOVO

KARANOVO KÜLTÜRÜ

Seramik Gelişimi

Thesalya. Beyaz üzerine kırmızı boyalı seramik
Erken / Orta Neolitik

Koprivec, K. Bulgaristan. Kırmızı Üzerine beyaz boyalı
Seramik. Erken Neolitik (Karanovo I)

Hocaçeşme

KARANOVO KÜLTÜRÜ

Seramik Gelişimi

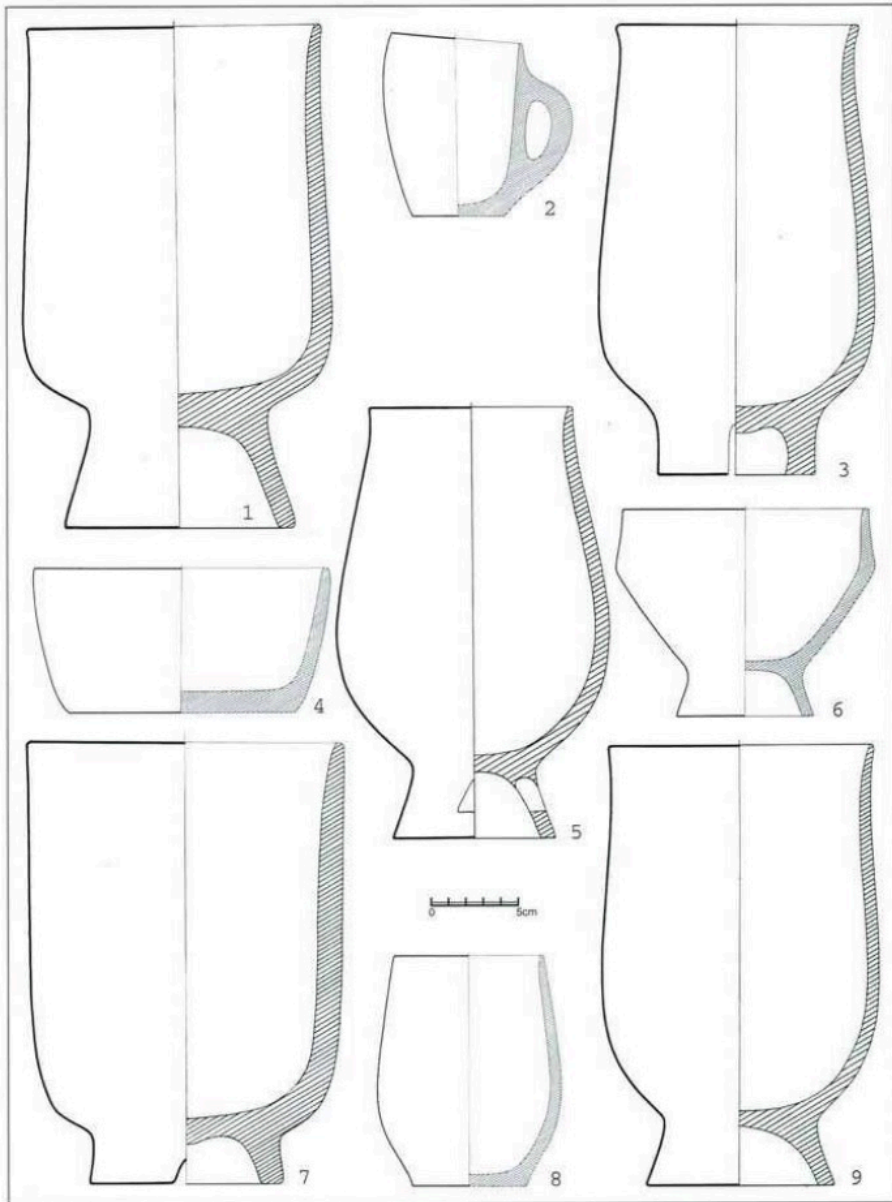

Plate 1. Tell Karanovo, Nova Zagora region. Pottery. Early Neolithic.

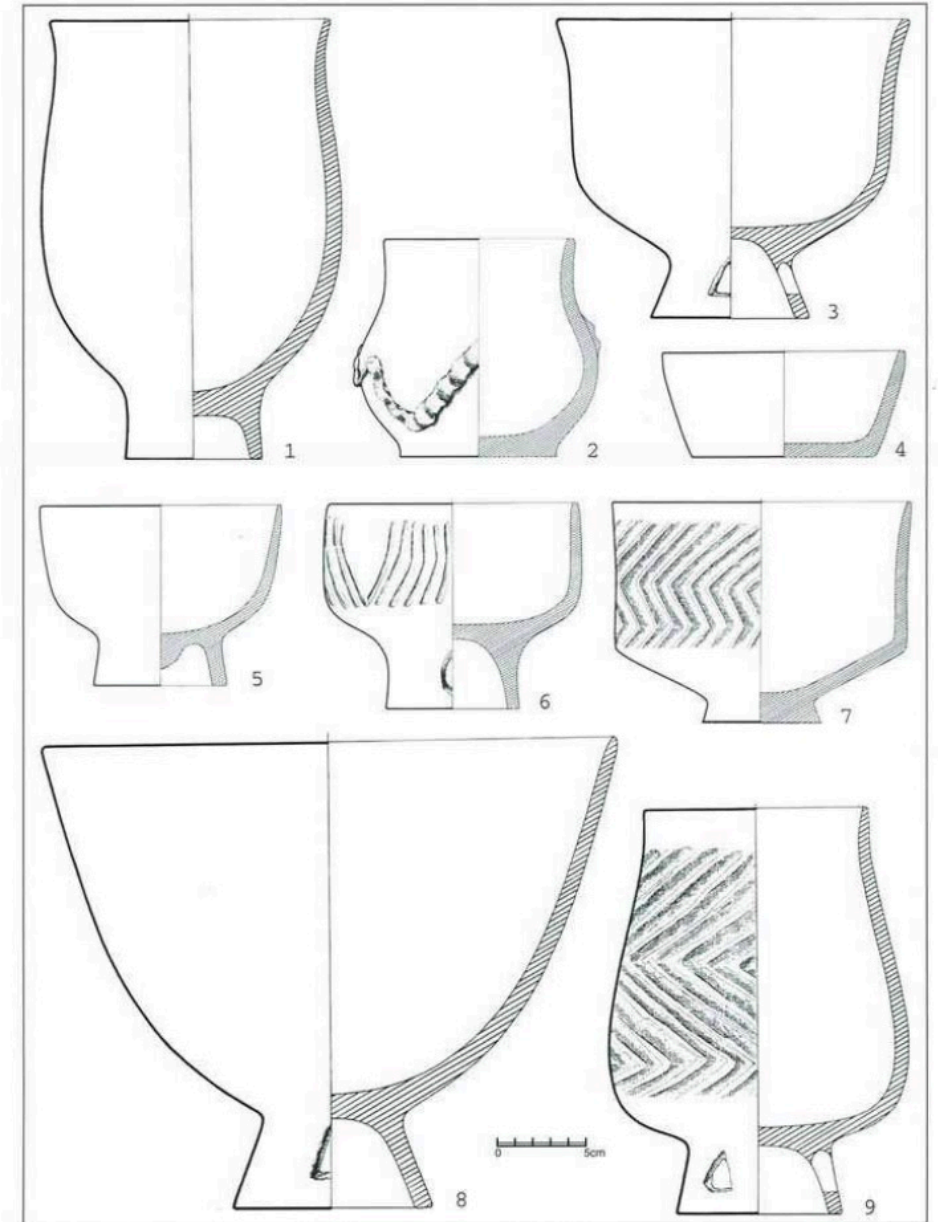

Plate 2. Tell Karanovo, Nova Zagora region. Pottery. Early Neolithic.

KARANOVO KÜLTÜRÜ

Seramik Gelişimi

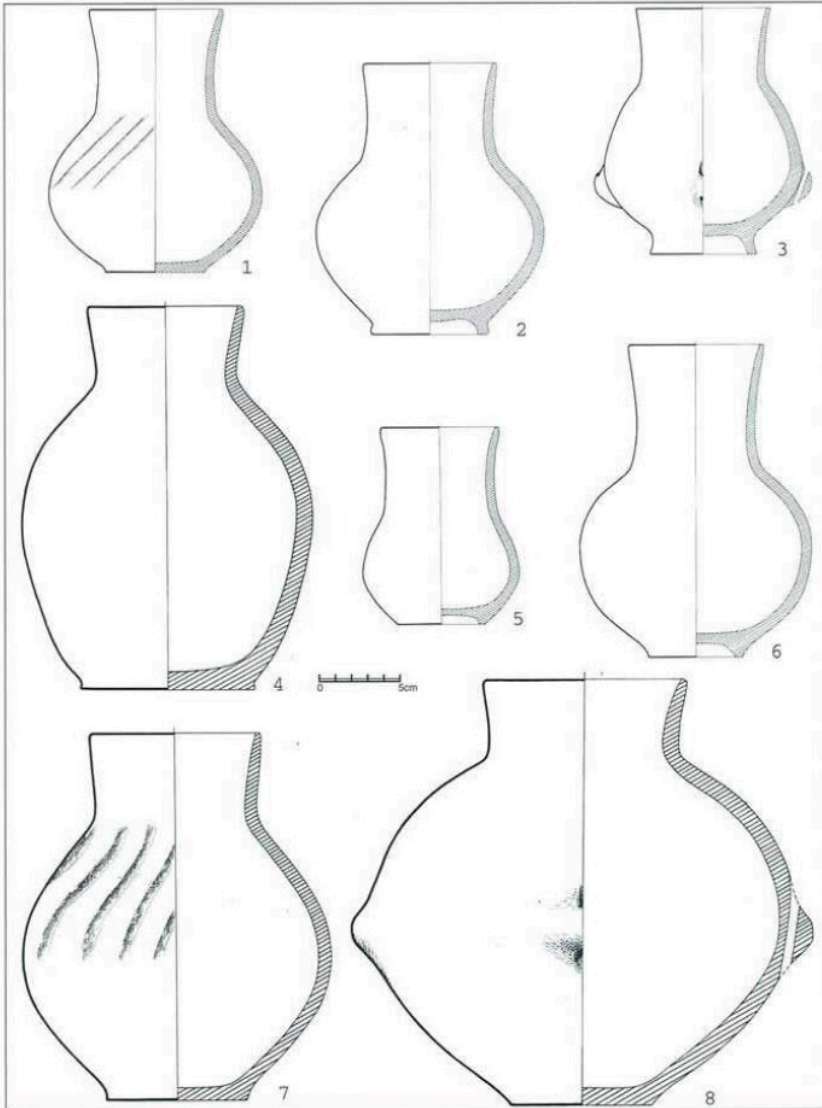
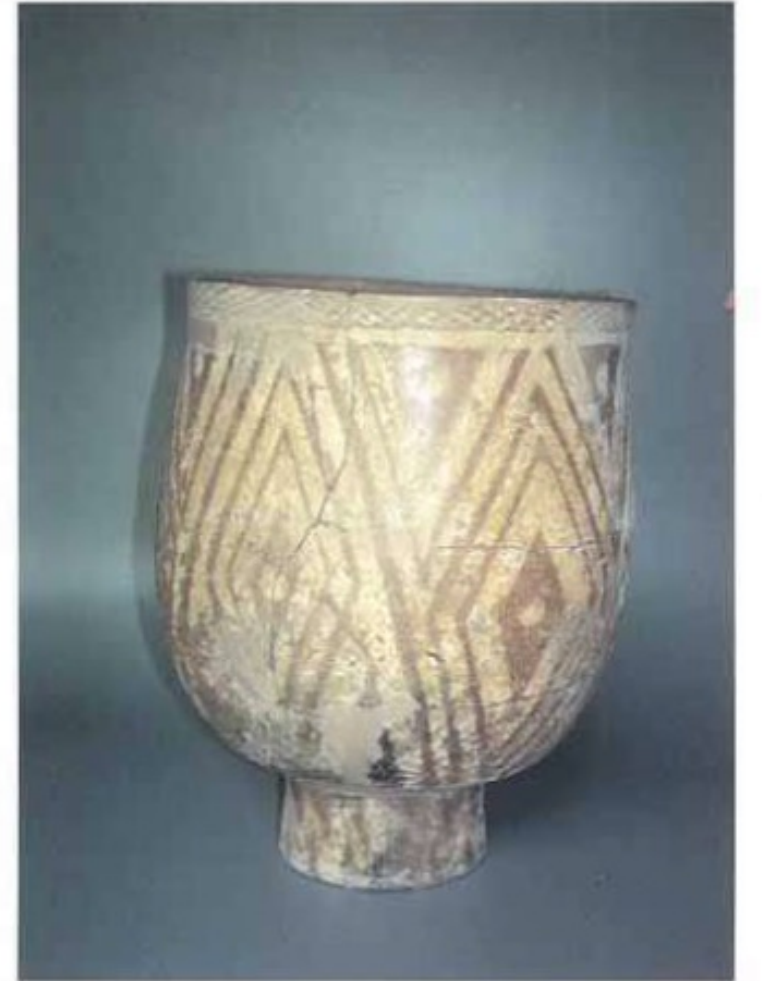

Plate 3. Tell Karanovo, Nova Zagora region. Pottery. Early Neolithic.

4. Multi-layer site Çavdar, Zlatitsa region. White painted pot. Early Neolithic.

KARANOVO KÜLTÜRÜ

Seramik Gelişimi

5. Multi-layer site Çavdar, Zlatitsa region. White painted pot. Early Neolithic.

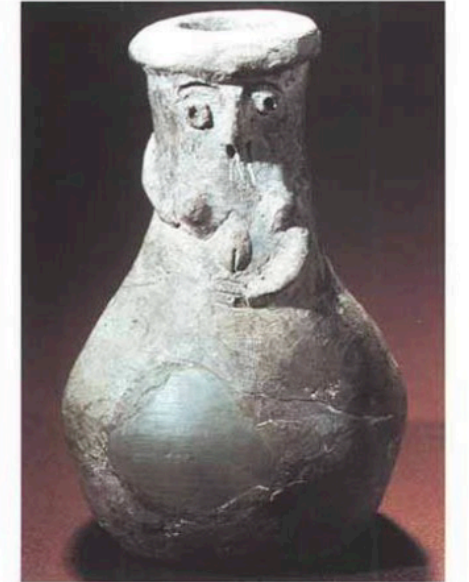
7. Multi-layer site Rakitovo. White painted pot. Early Neolithic.

6. Multi-layer site Rakitovo. White painted pot. Early Neolithic.

8. Multi-layer site Rakitovo. Anthropomorphic white painted pot. Early Neolithic.

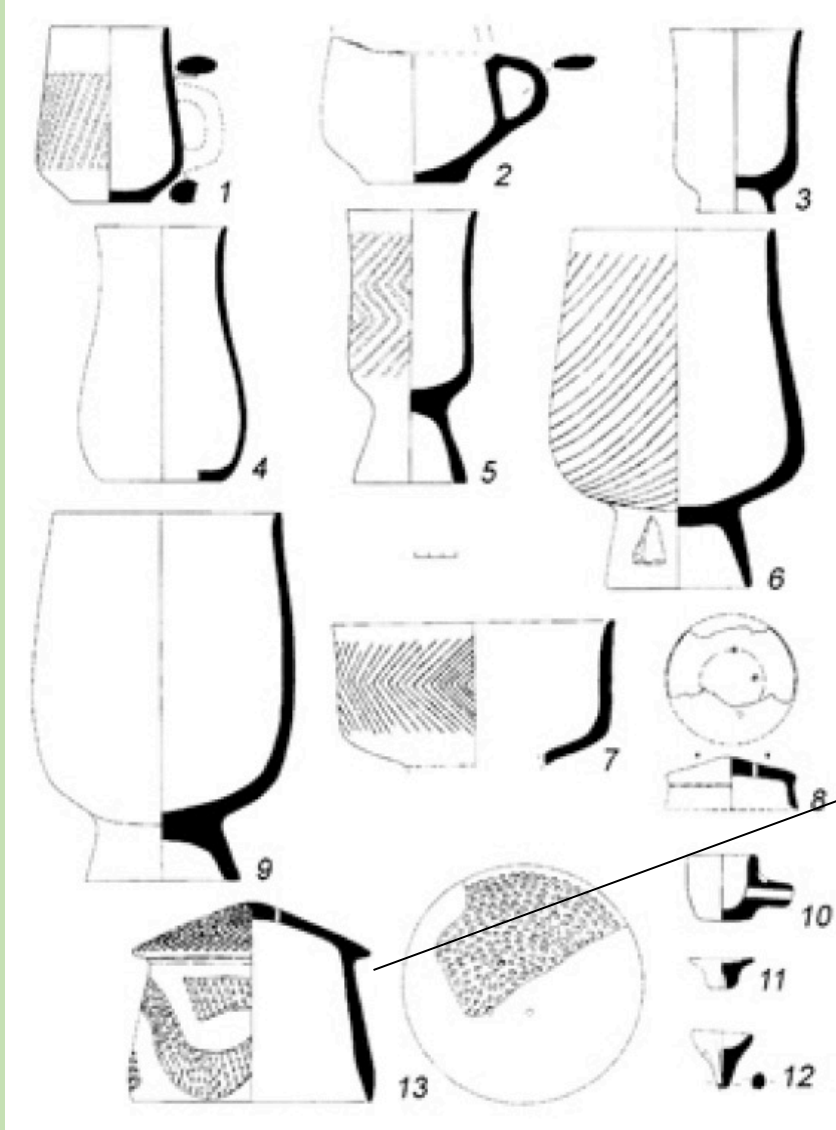

9. Tell Kazanlık. Anthropomorphic pot. Early Neolithic.

KARANOVO II

KARANOVO KÜLTÜRÜ

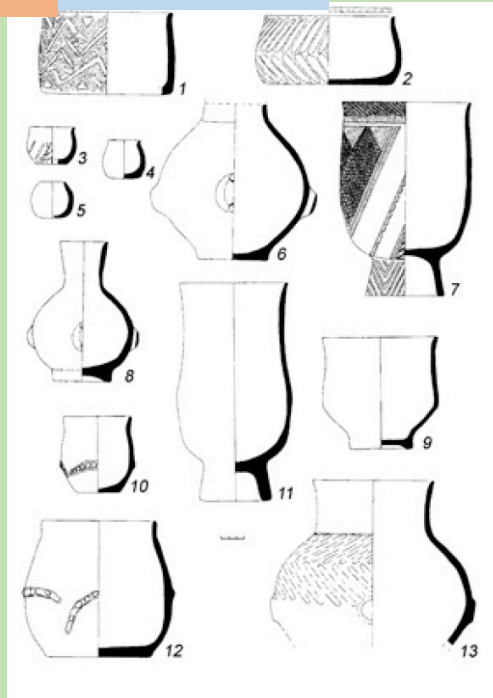
Seramik Gelişimi

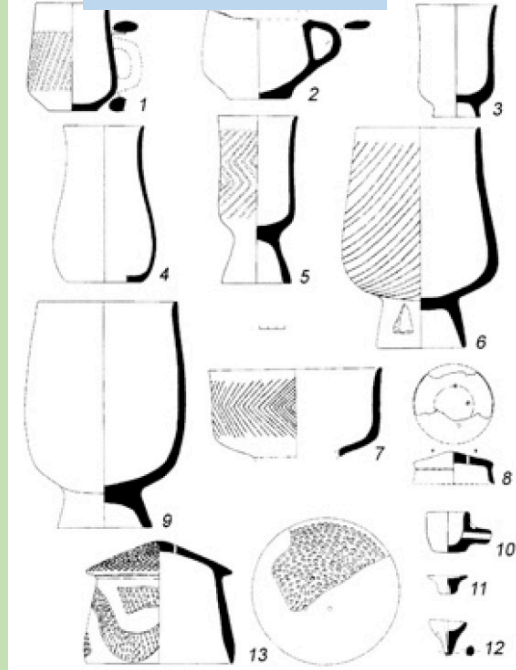
10. Tell Karanovo, Nova Zagora region. Lid. Early Neolithic.

KARANOVO KÜLTÜRÜ KARANOVO I

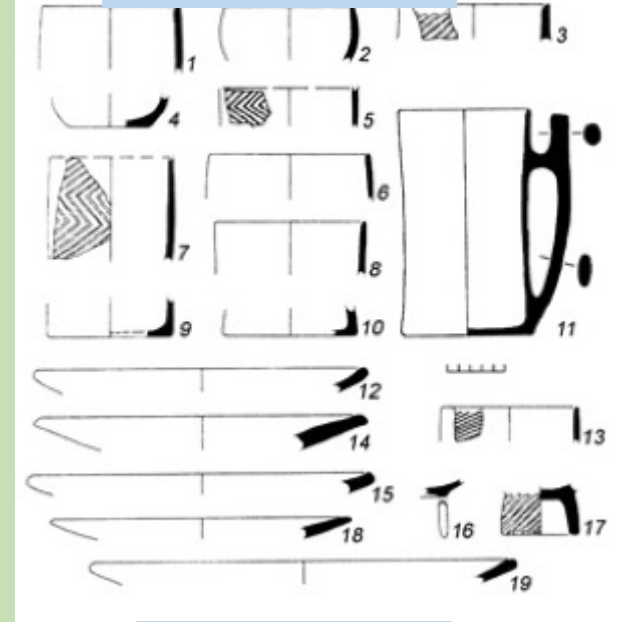
Seramik Gelişimi

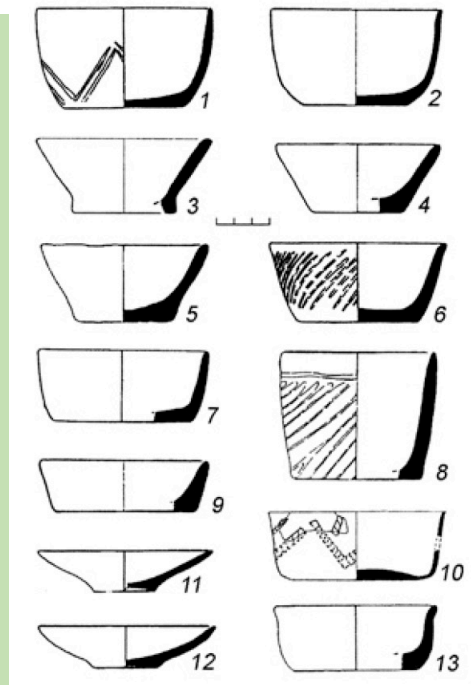
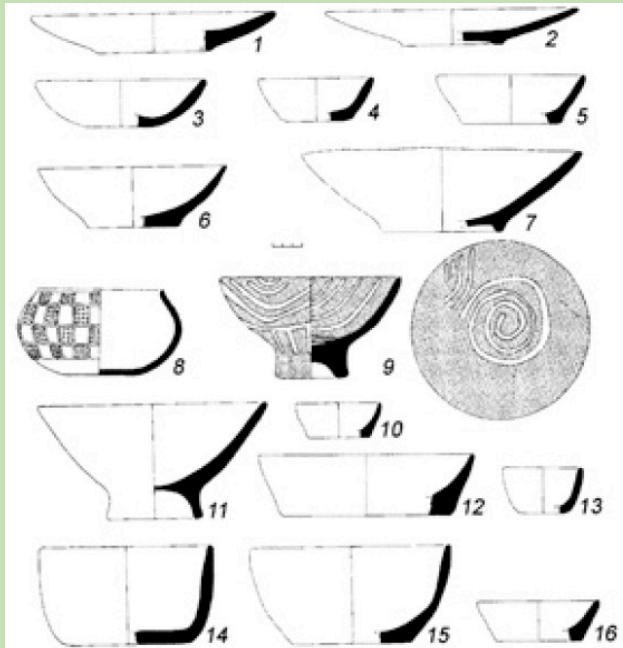
KARANOVO II

KARANOVO II-III

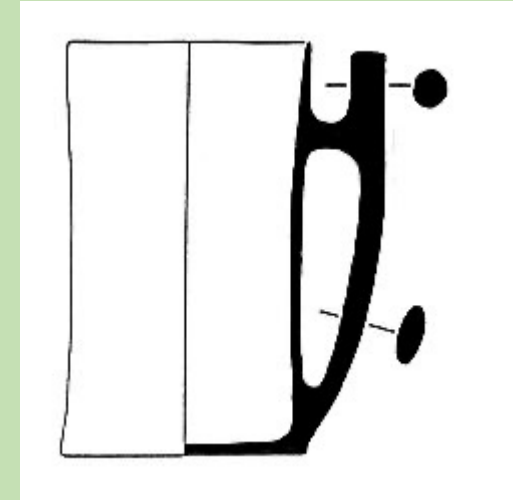
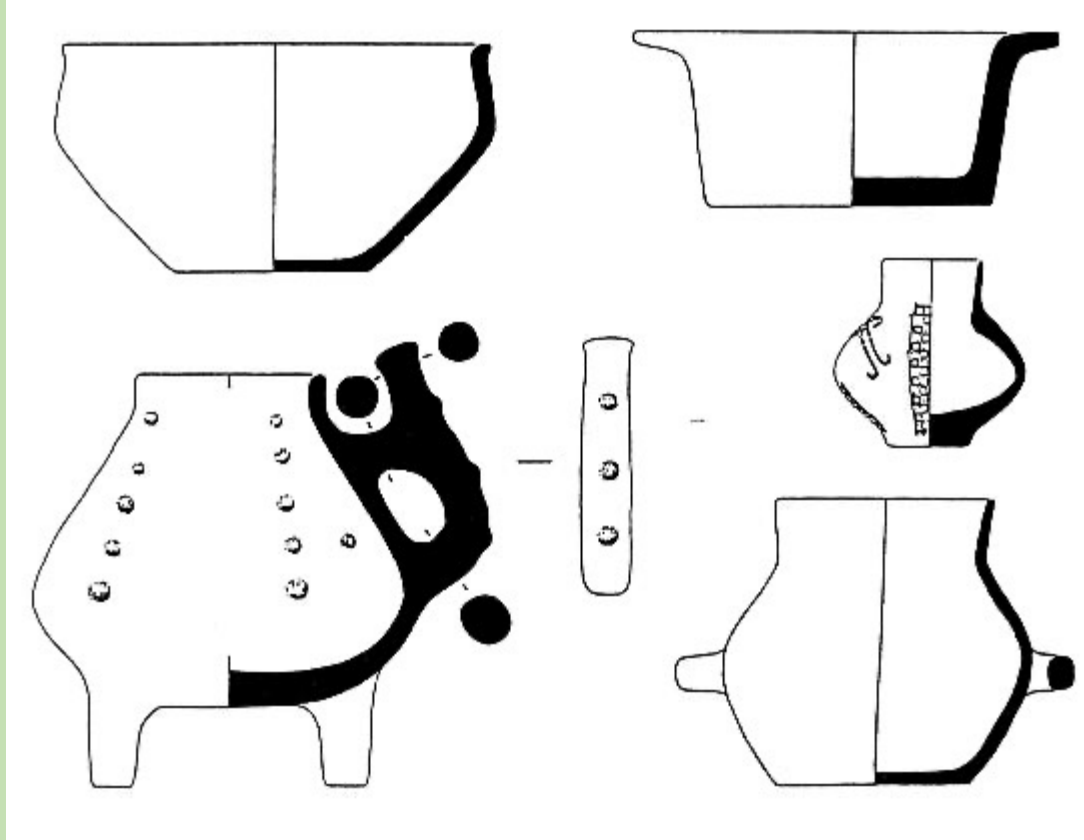

KARANOVO III

KARANOVO KÜLTÜRÜ

Seramik Gelişimi

KARANOVO III SERAMIĞİ

KARANOVO III Seramiği
(Orta Neolitik)

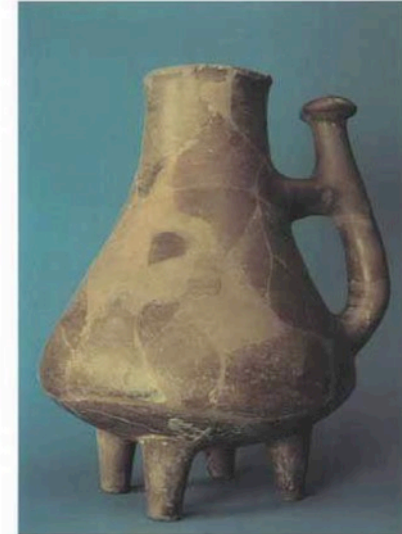

KARANOVO KÜLTÜRÜ

Seramik Gelişimi

14. Tell Karanovo, Nova Zagora region.
Pot. Middle Neolithic.

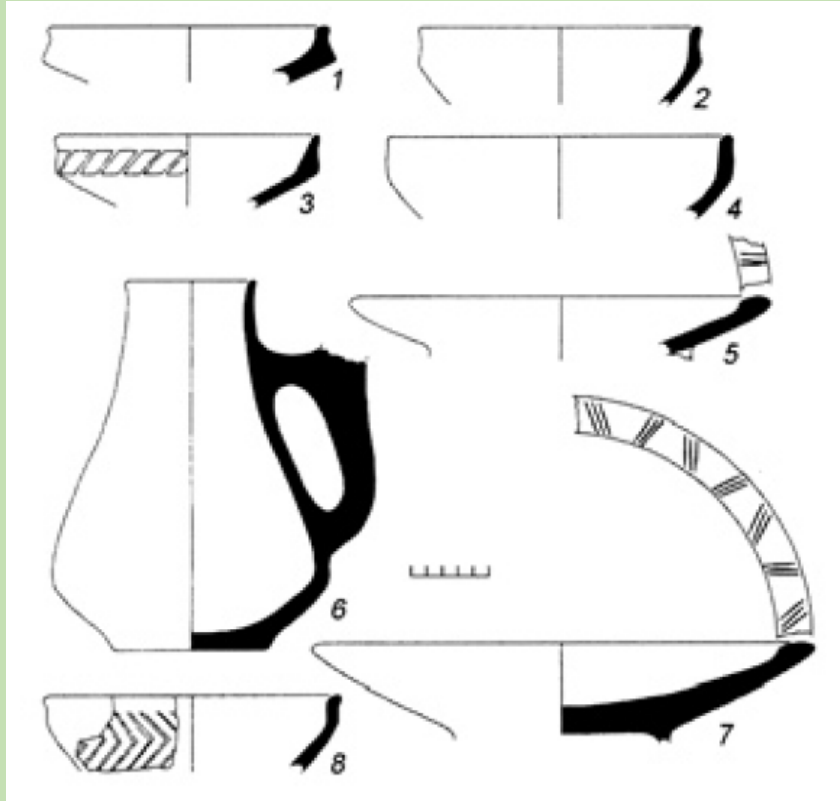

15. Tell Jasatepe-Plovdiv. Pot. Late Neolithic.

KARANOVO KÜLTÜRÜ

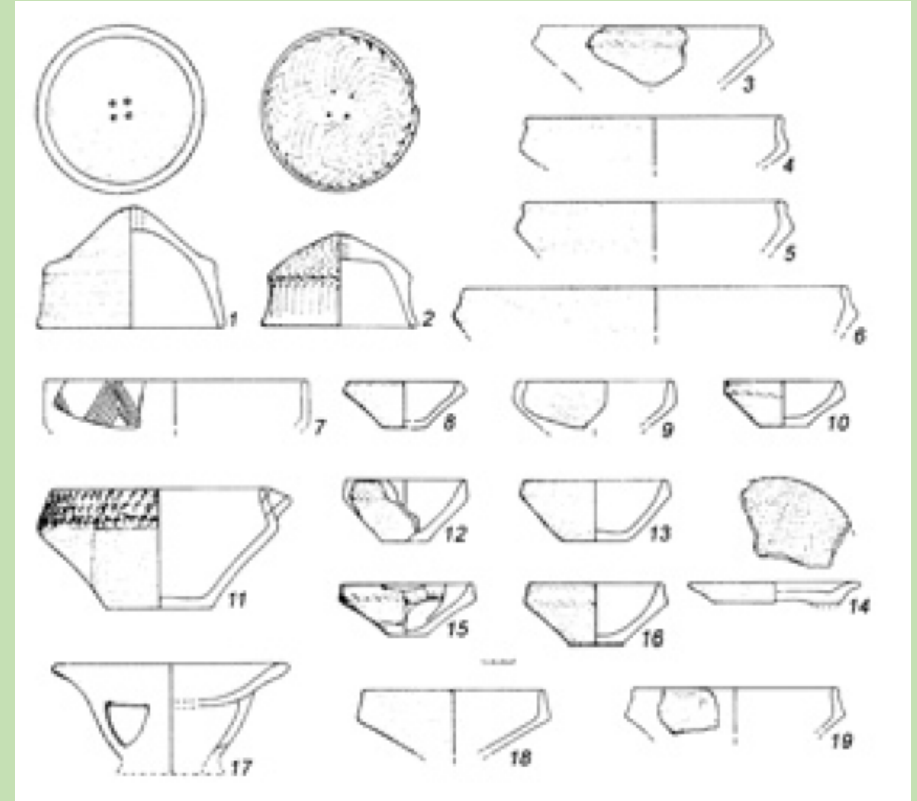
Seramik Gelişimi

KARANOVO III-IV

Nova Zagore-Komunalni uslugi

KARANOVO III-IV

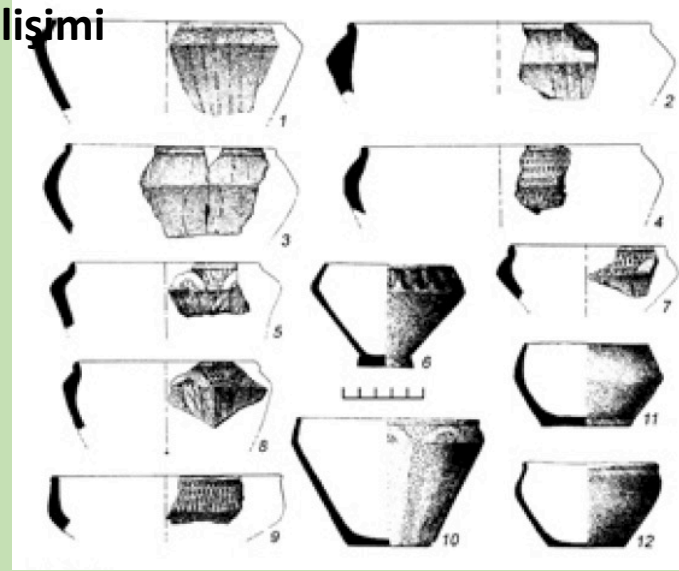
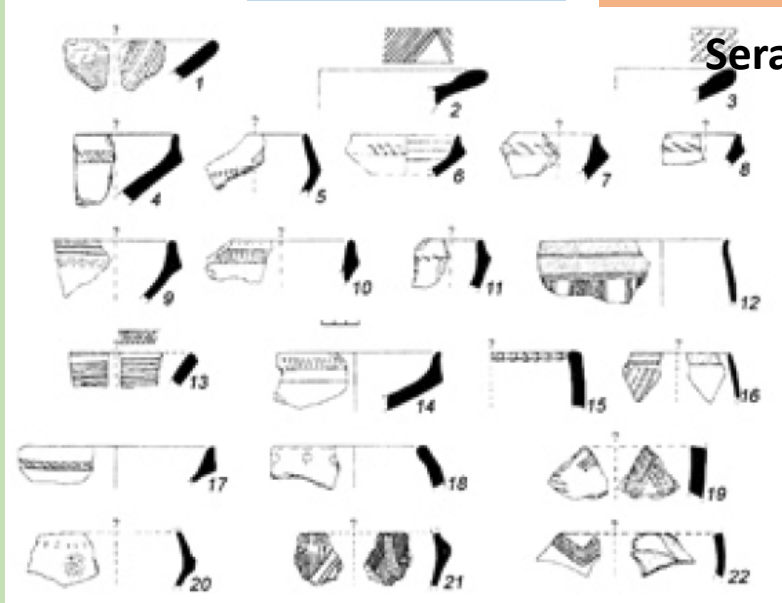
Aşağı Pınar 4

KARANOVO IV

KARANOVO KÜLTÜRÜ

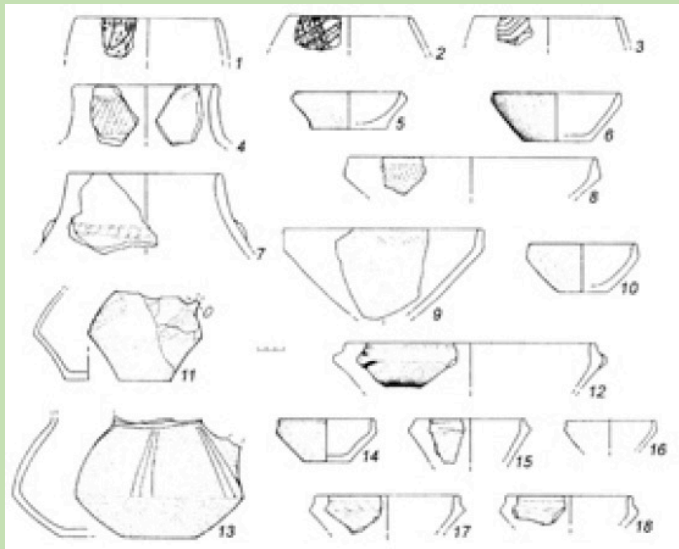
KARANOVO IV

Seramik Gelişimi

Samovodene, K. Bulgaristan

Aşağı Pınar 3

KARANOVO KÜLTÜRÜ

Seramik Gelişimi

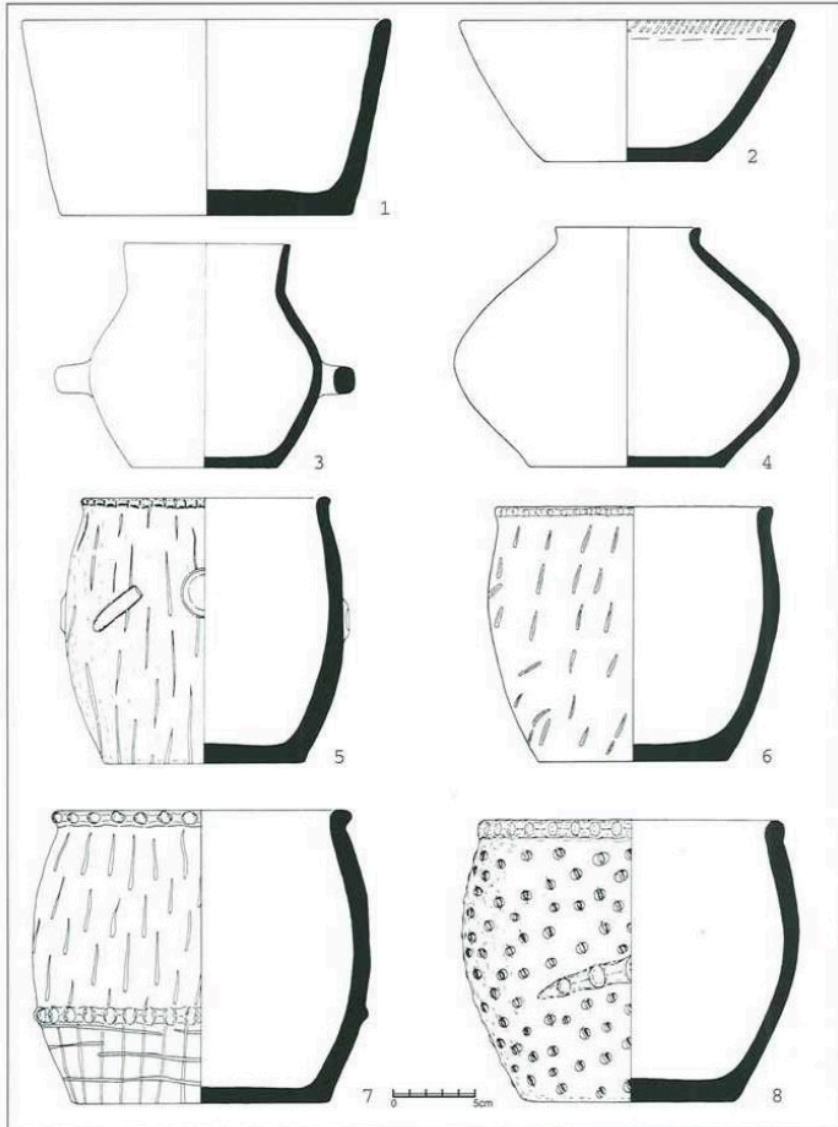

Plate 4. Tell Karanovo, Nova Zagora region. Pottery. Late Neolithic.

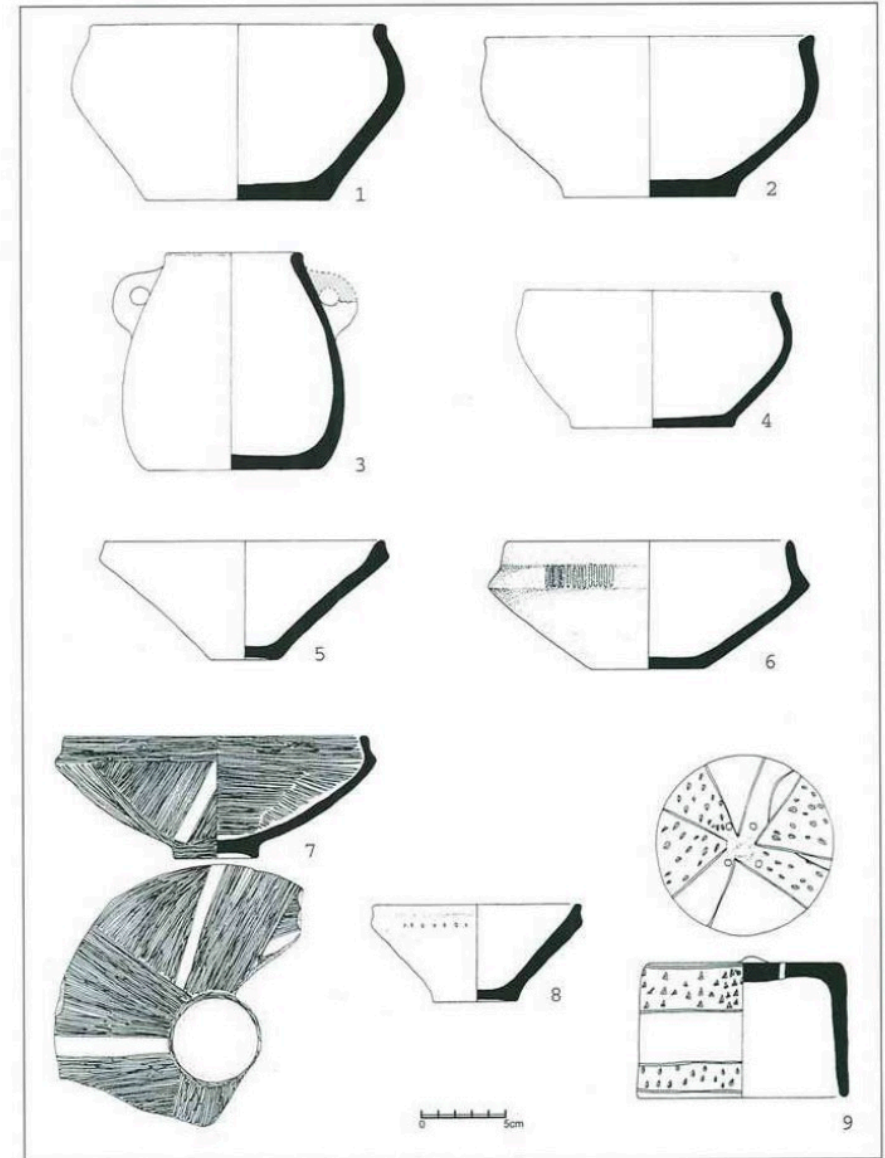

Plate 5. Tell Karanovo, Nova Zagora region. Pottery. Late Neolithic.